

Yrkande

Centerpartiet

2026-04-17

Nytt ärende

Yrkande om att tillåta cykling mot enkelriktat

Förslag till beslut

I stadsmiljönämnden:

1. Stadsmiljöförvaltningen får i uppdrag att utreda och på systemnivå införa möjligheten för cyklister att i praktiken färdas mot enkelriktat på gator där förvaltningen bedömer att det är trafiksäkert och lämpligt.

Yrkandet

För att uppnå stadens mål om ett hållbart resande och en attraktiv stadsmiljö är det avgörande att vi skapar bättre framkomlighet och finmaskighet för cykeltrafik. Idag tvingas cyklister ofta ta onödiga och ologiska omvägar på grund av enkelriktade gator, vilket gör cykeln till ett mindre konkurrenskraftigt transportalternativ.

För närvarande tillåter Transportstyrelsen inte att undanta cykling mot enkelriktade gator. Myndigheten hävdar att trafikförordningen inte medger undantag för cyklister på gator som skyltas som enkelriktade. Riksrevisionen rekommenderade 2025 regeringen att se över lagstiftningen och möjliggöra denna typ av lösning och kritiserade Transportstyrelsens stelbenta tolkning av internationella konventioner som många andra europeiska länder tolkar annorlunda.

Forskningen om cykling mot enkelriktat står i stark kontrast till de trafiksäkerhetsfarhågor som lyfts av svenska myndigheter. Riksrevisionen konstaterade i en granskning (2025) att Transportstyrelsens negativa bedömning saknar stöd i forskningen. Bland annat visar flera studier att olycksrisken minskar när cykling mot enkelriktat tillåts. Förklaringarna till detta är bland annat att mötande bilister och cyklister får visuell kontakt med varandra, vilket ökar uppmärksamheten och sänker hastigheterna. Dessutom leder det till minskad trottoarcykling. Därtill visade det sig att cyklister kunde välja bort hårt trafikerade och mer olycksdrabbade huvudgator till förmån för lugnare lokalgator.

Stockholm har lyckats kringgå Transportstyrelsen genom en utdragen process, driven av en politisk vilja att skapa ett mer sammanhängande, finmaskigt och genare cykelnät i staden.

Lösningen som Stockholms stad landade i var att kringgå detta genom att juridiskt sett sluta definiera gatorna som enkelriktade. I stället för vägmärket för enkelriktad trafik (E16) används märket C1, "Förbud mot infart med fordon", kombinerat med tilläggstavlan "Gäller ej cykel". På så sätt är gatan formellt sett dubbelriktad, men i praktiken stängd för infart för all motortrafik utom cyklar.

I Göteborg finns i praktiken ett antal enkelriktade gator som undantar cykel, exempelvis Smedjegatan där motortrafik förbjuden tillämpas för att få liknande utfall. Problemet är att den skylten har en lägre regelefterlevnad. Göteborg testade dock Stockholms lösning med ”Förbud mot infart med fordon” i försöket med att enkelrikta Askims Stationsväg.

Mot bakgrund av det framgångsrika arbete som genomförts i Stockholm får stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att utreda och på systemnivå införa möjligheten för cyklister att i praktiken färdas mot enkelriktat på gator där förvaltningen bedömer att det är trafiksäkert och lämpligt. Detta kommer att bli än mer viktigt för Göteborg när staden från och med 2028 enligt nuvarande inriktning kommer att ha en cirkulationsplan med ett vägnät som bygger på en logik med fler enkelriktade gator.

Exempel från Stockholms stads tillämpning.